

MAJOMUJJ

- Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen. Igen - sorolta Marmie Tallin tizenhat különböző hanglejtéssel és hangmagassággal, miközben az ádámcsutkája görcsösen fel-le ugrált hosszú, inas nyakán. Marmie Tallin sci-fi íróként kereste a kenyerét.

- Nem - jelentette ki Lemuel Hoskins, és kőmereven bámult át acélkeretű szemüvegének lencséin. Lemuel Hoskins sci-fi szerkesztőként kereste a kenyerét.

- Ezek szerint nem akarsz belemenni egy tudományos kísérletbe. Nem akarsz meghallgatni. Leszavazol, igaz? - Marmie talpra ugrott, de nyomban visszaült a helyére, aztán felindultan zihálva megismételte néhányszor a műveletet. Sötét haja csomókba tapadt ott, ahol újra és újra belemarkolt.

- Egy a tizenhattal szemben - felelte higgadtan Hoskins.

- Áruld el nekem - kérte ekkor Marmie -, miért van az, hogy mindig neked van igazad? És miért mindig én vagyok az, aki téved?

- Marmie, nézz szembe a tényekkel! - válaszolta mélyet sóhajtva Hoskins. Valamennyiünket a magunk módján, külön-külön mércék alapján ítélnék meg. Ha kevesebb magazin fogy, engem kirúgnak. Az Úrkiadó elnöke nem tesz fel kérdéseket, nekem elhiheted! Csak ránéz a számokra, és cselekszik. Csakhogy az eladott példányszám mennyisége nem csökken, éppen ellenkezőleg, felfelé kúszik. Ez azt jelenti, hogy jó szerkesztő vagyok. Ami pedig téged illet... ha a szerkesztők elfogadják az írásaidat, azt jelenti, hogy tehetség vagy. Ha elutasítanak, senki vagy. Pillanatnyilag éppen senki vagy.

- Vannak más kiadók is! És nem te vagy az egyetlen szerkesztő! - Marmie az ujjait széttárva feltartotta mindkét kezét. - Tudsz számolni? Ennyi sci-fi magazin létezik a piacon. Mindegyik boldogan átvenne egy Tallin-sztorit, akár látatlanba

is.

- Kedves egészségükre... - felelte a vállát vonogatva Hoskins.

- Figyelj ide! - Marmie hirtelen lehiggadt, és nyájas modorra váltva folytatta: - Két változtatást kértél, igaz? Kértél egy első jelenetet, ami egy űrcsatáról szól. Nos, ezt megkaptad tőlem. Tessék, itt van! - Meglengette a kéziratot Hoskins arca előtt, mire a szerkesztő hátrahőkölt, mintha kellemetlen bűz csapott volna az orrába.

- Aztán kértél egy másik módosítást is, hogy amikor a főhős kilép az űrhajó páncélatára, váltsak át belülré, és nézzek vissza a múltba - mondta Marmie. - De ezt már nem kaptad meg! Ha ezt beleírom, azzal tönkrevágom a végét, amiben pátosz van, amiben mély gondolatok meg mindenféle érzések vannak.

Hoskins szerkesztő hátradőlt a székében, és a titkárnőjére pillantott. A hölgy rég hozzászólt az efféle jelenetekhez, így aztán a vitára oda sem figyelve, csendesen és szorgosan gépelt valamit.

- Mit szól ehhez, Miss Kané? - kérdezte elgyötörtén felsóhajtva Hoskins. - Ő beszél pátosról, gondolatokról és érzésekről. Mit tudhat ezekről egy író? Figyelj, Marmie, ha beilleszted azt a visszapillantást, azzal növeled a feszültséget. A sztori sokkal feszesebb és valósabb lesz.

- Hogyan lehetne valósabb? - csattant fel mérgesen Marmie. - Azt akarod mondani, hogy ha egy rakás fickó egy űrhajó fedélzetén elkezd politikáról és társadalmi problémákról beszélni, miközben fennáll a veszély, hogy mindjárt darabokra robbannak, attól a sztori valósabb lesz? Ó, édes istenkém...

- Pedig nincs más választásod - jelentette ki határozottan Hoskins. - Ha a tetőpont után beszélnek politikáról és társadalmi problémákról, akkor az olvasó fogja magát, és elalszik az írásodon.

- De én éppen azt próbálom megmagyarázni neked, hogy

tévedsz, és ezt be is tudom bizonyítani - közölte Mar mié. - Mi értelme a vitának, ha lefolytathatnánk egy tudományos kísérletet...

- Miféle tudományos kísérlet? - szólt közbe Hoskins, és megint a titkárnyőjéhez fordult: - Ehhez mit szól, Miss Kané? Marmie barátunk a saját szereplői egyikének képzeletét magától!

- Történetesen ismerek egy tudóst...

- Kicsodát?

- A neve dr. Arndt Torgesson, a Columbia pszichodinamika-professzora...

- Még sosem hallottam róla.

- Az nem jelent semmit - vágott vissza megvetően Marmie -, hogy te még nem hallottál róla. Einsteinról sem tudtál semmit, amíg az íróid nem kezdték emlegetni az írásaikban.

- Nagyon vicces - állapította meg fintorogva Hoskins. - Mekkora poén! Szóval, mi van ezzel a Torgessonnal?

- Kidolgozott egy rendszert, amellyel tudományosan meg lehet határozni egy írás értékét. Egészen elképesztő találmány. Egyszerűen... egyszerűen...

- Csak éppen titkos, mi?

- Még szép, hogy titkos! Dr. Torgesson nem egy sci-fi történet szereplője. A fantasztikus mesékben, ha valaki feltalál valamit, máris rohan a sajtóhoz. A valóságban nem ezt teszi. Egy igazi tudós néha évekig kísérletezik, mielőtt megjelentet valamit nyomtatásban. A publikálás komoly dolog.

- Akkor viszont te honnan tudsz róla? Azt hiszem, jogos a kérdés.

- Dr. Torgesson történetesen a rajongóm - felelte önelégülten mosolyogva Marmie.

- Történetesen imádja az írásaimat. Történetesen úgy tartja, hogy én vagyok korunk legjobb sci-fi írója.

- És kész megmutatni neked a találmányát?

- Pontosan! Számítottam rá, hogy makacskodni fogsz e miatt a sztori miatt, és megkértem őt, hogy folytasson le

nekünk egy kísérletet. Azt felelte, megteszi, ha aztán nem jár el a szánk. Azt is mondta, hogy érdekes kísérlet lesz. Azt is mondta...

- És minek ez a nagy titkolózás? - vakkantott közbe Hoskins.

- Hát... - Marmie elbizonytalanodva hallgatott néhány pillanatig, majd kibökte:

- Mit szólnál ahhoz, ha azt mondanám, hogy van egy majma, ami fejből legépeli a Hamletet?

Hoskins riadtan meredt a szerzőre, és ráförmedt:

- Mit művelsz te itt, Marmie? Mit akarsz összehozni? Valami sületlen tréfát? - Hirtelen megint csak a titkárnyője felé fordult, és odaszólt neki: - Látja, Miss Kané, ha egy író tíz éven keresztül sci-fi történeteket ír, nem volna szabad felügyelet nélkül kiengedni az utcára. Sőt az lenne a legjobb, ha éjjel-nappal ketrecben tartanák.

Miss Kané a megjegyzésre ügyet sem vetve, a korábbi ütemében, állhatatosan gépelt tovább.

- Hallottad, mit mondtam! - válaszolta Marmie. - Egy teljesen közönséges majom, ami éppen csak egy kicsivel viccesebben néz ki, mint egy átlagos szerkesztő. Ma délután fogom felkeresni a professzort. Eljössz velem, vagy nem?

- Természetesen, nem! - tiltakozott Hoskins. - Azt hiszed, hogy itt hagyok egy ekkora halom kéziratot - a kezét a gégéje magasságában elhúzva jelezte a halom magasságát - a te ostoba tréfáid kedvéért? Komolyan azt hiszed, hogy hülyét csinálok magamból a kedvedért?

- Ha ez bármilyen módon tréfa, fizetek neked egy vacsorát egy általad megnevezett étteremben. Miss Kané a tanú, hogy ezt mondom.

A szerkesztő hanyatt vetette magát a székében, és elképedten megkérdezte:

- Fizeted a vacsorámat? Te, Marmaduke Tallin, New York legnagyobb sóhere és potyalesője? Mi van, felnyaltál valahol

egy szép, kövér étkezési utalványt?

Marmie összerándult ültében, kevésbé azért, mert Hoskins felemlegette a számlafizetés elkerülésére való hajlamát, sokkal inkább azért, mert utálta hallani a teljes nevét.

- Megismétlem - mondta eltökélten elfogyaszthatsz egy vacsorát a költségemre ott, ahol akarsz, és azt ehetsz, amit akarsz. Marhaszeletet, gombát, gyöngytyúk- mellet, marsi alligátort, bármit.

Hoskins felállt, és lekapta a kalapját az iratszekrény tetejéről.

- Annak érdekében - mondta -, hogy végignézhessem, amint előkaparsz és kigöngyölsz néhány régimódi, nagyméretű bankót, amit kilencszázhuszonnyolc óta rejtegetsz a cipőd bal sarkába fűrt lyukban, akár Bostonig is elgyalogolok...

Torgesson professzor megtisztelve érezte magát. Lelkesen megrázta Hoskins kezét, és szélesen mosolyogva kijelentette:

- Azóta olvasom az Úrmeséket, hogy betettem a lábam ebbe az országba, Mr. Hoskins. Kiváló magazin, én mondom, kiváló magazin! Különösen Mr. Tallin történeteit imádom!

- Ezt hallottad, Hoskins? - kérdezte fojtott hangon Marmie.

- Igen - mormolta a szerkesztő, azzal Torgessonhoz fordult: - Marmie azt állítja, hogy önnek van egy különleges majma, professzor úr!

- Így igaz - felelte Torgesson -, de ennek természetesen köztünk kell maradnia. Még nem állok készen arra, hogy közvétegyem az eredményeimet, márpedig a túl korai publikálás véget vethet a pályafutásomnak.

- Az érdeklődésem merőben szakmai jellegű, professzor úr, és akármit lássak, nem mondom el senkinek! - fogadkozott Hoskins.

- Helyes, helyes, üljenek le, uraim, üljenek le! - kérte Torgesson, és miután a vendégei helyet foglaltak, járkálni kezdett előttük. - Mondja, Marmie, mit mondott el Mr. Hoskins-nak a találmányomról?

- Egy árva kukkot sem, professzor úr!

- Értem... Nos, Mr. Hoskins, miután ön egy sci-fi magazin szerkesztője, aligha kell megkérdeznem, hogy hallott-e már a kibernetikáról...

Hoskins belenézett a professzor rendkívüli intelligenciáról árulkodó szemébe, és aprókat bólogatva sorolta:

-Á, igen... számítógépek... M.I.T.... Norbert Weiner... satöbbi...

- Igen, igen! - vágta rá a professzor, azzal egyre gyorsabban járkálva beszélt tovább: - Akkor bizonyára tisztában van azzal, hogy a sakk-számítógépeket kibernetikai alapelvek alapján készítik. A lépések szabályait, illetve a játék célját beletáplálják a gépek áramköreibe. A gép megállapítja, hogy melyik figura melyik kockán áll, aztán kiszámítja a lehetséges lépéseket, a következményeikkel együtt, és kiválasztja azt az egyet, amely a lehető legnagyobb esélyt nyújtja a játszma megnyerésére. Akár az ellenfele testének hőmérsékletét is képes figyelembe venni.

- Aha... világos... - dűnnyögte Hoskins, és alaposan megvakargatta az állát.

- Akkor most képzeljünk el egy hasonló helyzetet - folytatta Torgesson -, amikor is betápláljuk egy számítógépbe valamelyik irodalmi mű részletét, amelyhez a gép aztán szavakat ad hozzá a saját szókészletéből úgy, hogy a lehető legnagyobb irodalmi érték keletkezzen. A gépet természetesen meg kell tanítani az írógép különféle billentyűinek jelentésére. Magától értetődően egy effajta számítógépnek sokkal, de sokkal bonyolultabbnak kell lennie, mint azoknak, amelyeket sakkozásra használnak.

Hoskins türelmét veszve mocoogni kezdett, és közbeszólt:

- A majomról beszéljen, professzor úr! Marmie említett egy bizonyos majmot.

- Éppen most akartam rátérni - felelte elnézően mosolyogva Torgesson. - Szóval, természetesen képtelenség ilyen bonyolult gépet készíteni. Viszont az emberi agy... ah... Az emberi agy

önmagában véve egy csodálatos számítógép. Természetesen nem használhattam fel egy emberi agyat, azt a törvények, sajnos, nem engedik. Csakhogy, ha megfelelően bánunk vele, még egy majom agya is többre képes, mint akármelyik, ember készítette gépezet. Várjanak! Megyek, behozom Rollót!

Azzal kiviharzott a szobából. Hoskins várt néhány pillanatig, aztán óvatosan Marmie-ra pillantva felsóhajtott:

- Ó, testvérem az Úrban...

- Mi a baj? - kérdezte Marmie.

- Hogy mi a baj? Ez az alak tetőtől talpig hamis - felelte Hoskins. - Áru!d el, Marmie, hol bérelted fel ezt a csalót?

- Csalót? - hördült fel haragosan a szerző. - Ez egy igazi professzori iroda a Fayerweather Hallban, és a Columbia része! Remélem, felismered a Columbiát. Láttad az Alma Mater szobrot a 116. utcán. Rámutattam Eisenhower irodájára.

- Igen, viszont...

- Ez pedig Dr. Torgesson irodája - folytatta lendületesen Marmie. - Nézd csak meg, milyen por van itt! - Ráfúj egy könyvre, amitől kisebb porfelhő csapott fel. - Látod? Már egyedül ez is bizonyítja, hogy itt minden valódi. És nézz csak arra a könyvre! A címe: Az emberi viselkedés pszichodinamikája. írta: Dr. Arndt Rolf Torgesson.

- Rendben, Marmie, elfogadom. Torgesson létezik, és ez itt az irodája. Hogy honnan tudad, hogy a fickó éppen szabadságon van, és bátran betörhetsz az irodájába, azt elképzelni sem bírom. De tényleg azt akarod bemesélni nekem, hogy ez a ripacs a majmaival meg a számítógépeivel valóban egy tudós? Menj már!

- Amilyen gyanakvó természeted van, erős a gyanúm, hogy sanyarú gyerekkorod lehetett! - jegyezte meg Marmie.

- Tévedsz, Marmie, ez annak a következménye, hogy túl sokat foglalkoztam hozzád hasonló írókkal. Jut eszembe, sikerült kiválasztanom egy jó éttermet, és előre szólok, hogy ez a kisdéd tréfád benne lesz egy-két pennyben!

- Egyetlen árva pennyt sem kell rád költenem abból, amit valaha kifizettél nekem!

- horkant fel Marmie. - De most hallgass! Jön!

A visszatérő professzor nyakában egy eléggé búskomor kapucinusmajom lógott.

- Ez itt a kis Rollo - közölte Torgesson, és rászólt a majomra: - Köszönj szépen, Rollo!

A majom elkapta, és megrángatta a professzor üstökét, mire ő a vendégeire pillantva folytatta:

- Attól tartok, fáradt egy kicsit. Most pedig, itt van ez a kézirat...

Letette a majmot, és hagyta, hogy az hadd kapaszkodjon a bal kezébe, mialatt jobbával a köpenye zsebéből előhalászott két papírlapot, amit aztán átadott a szerkesztőnek.

- Lenni, vagy nem lenni, ez itt a kérdés - olvasta Hoskins. - Akkor nemesb-e a lélek, ha túri balsorsa minden nyűgét s nyilait; vagy ha kiszáll fájdalmai serege ellen, s fegyvert ragadva legyőzi azt? Meghalni-elszunnyadni, semmi több; s álmom által elvégezni mind... - Felnézett és megkérdezte: - Ezt a kis Rollo gépelte?

- Nem egészen, ez egy másolata annak, amit legépelte.

- Ó, szóval egy másolat - dörmögte Hoskins. - Viszont a kis Rollo pontatlanul idéz. Shakespeare eredetileg azt írta: „tenger fájdalma” ellen. Aztán meg, hogy „fegyvert ragadva véget vet neki.”

- Tökéletesen igaza van, Mr. Hoskins - ismerte el készségesen Torgesson. - Shakespeare valóban ezt írta. Csakhogy ez egy képzavar. Az ember nem harcolhat fegyverrel a fájdalom ellen. Egy had vagy egy sereg ellen viszont igen. Rollo ezt a szót választotta, és gépelte bele a szövegbe. A második módosítás már az első logikus következménye. Amúgy a kérdéses mondat egyike Shakespeare ritka tévedéseinek.

- Láthatnám Rollót, amint gépel? - kérdezte a szerkesztő.

- Persze - felelte Torgesson, azzal kigurított a sarokból egy alacsony asztalkát, amelyen egy írógép állt. A gépből szürke kábel kígyózott a fal felé. - Villanyírógépet kell használnunk, mert a hagyományos masinák túl nagy fizikai erőfeszítést követelnek. Ezen felül a kis Rollót rá kell kötnünk erre a transzformátorra.

És meg is tette: gyors mozdulatokkal vezetékeket erősített az apró állatka fejének két oldalából kiálló, körülbelül nyolc hüvelyk hosszúságú elektródákhoz.

- Rollo különleges agyműtéten esett át - magyarázta -, amelynek során egy rendkívül finom dróthálózattal összeköttöttük az agya különböző területeit. Ennek segítségével képesek vagyunk kontrollálni a cselekedeteit, és ami ennél is fontosabb, számítógépnek használhatjuk az agyát. Attól tartok, a részletek túlon túl...

- Láthatnám végre, amint gépel? - szólt közbe türelmetlenül Hoskins.

- Mit szeretne, miről írjon?

Hoskins egy pillanatra elgondolkodott, majd megkérdezte:

- Ismeri Chestertontól a Lepantót?

- Egyetlen szöveget sem tud fejből - válaszolta a professzor -, az írásai tisztán számításokon alapulnak. Most legyen kedves, idézzon egy rövid részletet, hogy Rollo felmérhesse a hangulatot, és kiszámíthassa az első szavak következményeit.

Hoskins biccentett, és úgy teleszívta a tüdejét levegővel, hogy a mellkasa hatalmasra duzzadt, aztán mennydörgő hangon szavalta:

- Hó kutak szöknek; a kertek, mint a nap; Bizánc szultánja mosolyog s elnézi, hogy játszanak; fényükkel felderül az Úr, kit retteg a világ, erdők sötétjét kavarja fel, szakállá iszonyatát, rőt félhold görbül gúnyra ajka sarlóiban, a föld legbelső tengerét megrázta hajóival...

- Köszönöm, ennyi elég lesz - szakította félbe Torgesson a

Keresztury Dezső fordítása

szerkesztőt.

Rövid szünet következett, amely alatt mindhárman szótlánul figyelték Rollót. A majom komoran méregette az írógépet.

- Természetesen kell némi idő a feldolgozáshoz - közölte aztán a professzor. - A kis Rollónak számításba kell vennie a költemény romantikus stílusát, eléggé archaikus nyelvezetét, sajátos ritmusát, és így tovább, és így tovább...

És ekkor kinyúlt egy apró, fekete ujj, és lenyomott egy billentyűt. Felugrott egy betűkar, és a papíron egy f betű jelent meg.

- Nem használ nagybetűket - magyarázta halkán a tudós sem pedig központozást. És a helyesírás, illetve az elválasztás sem erős oldala. Ezért szoktam rendszerint újragépelni a műveit.

Rollo lenyomta az e, és az l billentyűket, aztán egy hosszabb szünet tovább gépelt: mentek.

- Felmentek - suttogta Hoskins.

A majom ekkor belelendült, és miután végzett, a három ember - ki higgadtan, ki döbbenten - elolvasta a papíron sorakozó szavakat: felmentek itáliaf okán túla fehér városokig felzúgtak az Adrián hol atenger oroszlán jalakik gyötrődve kitérta karjára pápa a világ felé fegyverbe hívta a királyokata keresztle köré...

- Te jó ég... - bökte ki megrendülten Hoskins.

- Ezek szerint, így folytatódik a költemény? - érdeklődött mosolyogva Torgesson.

- Szent Péter szerelmére... - dörmögte a szerkesztő.

- Amennyiben igen, úgy bátran állíthatjuk, hogy Chesterton logikusan és következetesen dolgozott.

- Szent füstfelleg! - ámuldozott Hoskins.

- Látod... - mormolta Marmie, és megnyomkodta a szerkesztő vállát. - Látod, látod... látod, látod...

- Vesszek meg... - suttogta Hoskins.

- Most pedig... - mondta Marmie, azzal beletúrt a hajába, és addig dörzsölgette a fejbőrét, amíg a haja felmeredt közepén, akár a kakastaréj - most pedig térjünk a lényegre. Tegyük próbára a sztorimat!

- Jó, csak...

- Nem fogja meghaladni a kis Rollo képességeit - biztosította sietve a professzor a feldúlt szerkesztőt. - Gyakorta felolvasok neki részleteket a legjobb sci-fi írásokból, egyebek mellett Marmie barátunk történeteiből. Bámulatos, hogy egyes mesék hogyan fejlődnek...

- Nem emiatt aggódok - közölte Hoskins. - Régóta tudom, hogy akár a majmok is jobb sci-fit tudnak írni, mint egyes szerzőink. Csakhogy Tallin írása tizenhárom- ezer szóból áll. Az örökkévalóságig el fog tartani, mire a majmóca legépel.

- Szó sincs róla, Mr. Hoskins, szó sincs róla! - tiltakozott Torgesson. - Felolvasom neki a történetet, a kritikus résznel abbahagyom, és hagyom, hogy ő folytassa.

- Akkor rajta! - mondta a szerkesztő, és összefonta mellén a karját. - Felőlem mehet!

- Hát még én felőlem! - jelentette ki Marmie, és ő is összefonta mellén a karját.

Rollo úgy kuporgott az asztalka előtt, mint egy kis rakás, szőrös és kataléptikus szerencsétlenség, miközben Dr. Torgesson hol elhalkulva, hol teli torokból harsogva, hol pedig elérékenyülve mesélt neki egy űrcsatáról, majd az azt követő harcokról, amelyek során a fogságba került földlakók megpróbálták visszafoglalni elvesztett űrhajójukat.

Az egyik szereplő kiverelkedte magát az űrhajó burkolatára, és a professzor elragadtatva zengte a következő sorokat:

- Stalny dermedten állt az örök csillagok csendjében. A térdét szaggató fájdalom belehasított a tudatába, miközben arra várt, hogy a szörnyek meghallják a dobbanásokat, és..."

Marmie kétségbeesett gyorsasággal elkapta, és megrángatta Torgesson köpenyének ujját. A professzor felnézett, és két

mozdulattal levette Rollo elektródáiról a vezetékeket.

- Helyben vagyunk - mondta ekkor Marmie. - Tudja, professzor úr, Hoskins körülbelül itt akarja belefűrní azokat a mocskos kis ujjait a művembe. Nálam a jelenet az űrhajó páncélzatán folytatódik, egészen addig, amíg Stalny győz, és a hajó visszakerül a földiek kezére. Aztán megyek bele a magyarázatba. Hoskins azt akarja, hogy szakítsam meg a külső jelenetet, térjek vissza a hajótestbe, állítsam meg a cselekményt kétezer szó erejéig, aztán térjek vissza kívülre. Hallott már ekkora marhaságot?

- Szerintem bízzuk a választást a majmócára! - javasolta Hoskins.

Dr. Torgesson ismét rákapcsolta Rollót a transzformátorra, és egy apró, ráncos ujjacska tétován kinyúlt az írógép felé. Hoskins és Marmie egyszerre hajolt előre, és összeütötték a fejüket Rollo előregörnyedő háta felett. A majom lenyomott egy billentyűt, mire a papíron megjelent egy a betű.

- Ez egy a - állapította meg Marmie és nagyokat bólogatott.

- A - erősítette meg Hoskins.

A majom fokozatosan felgyorsítva gépelt; a szerző, a szerkesztő, valamint a professzor már-már áhítatos csendben olvasták a szöveget: „akcioba lendüljenek sztalni elborzadvaé stehetetlenül nézte végig hogy azsilip kinyilik és kibujik belöle az úrruhás és elszánt larusz...”

- Szóról szóra! - jelentette ki a boldogságtól ragyogva Marmie.

- Igen, ez kétségkívül a te nyálas stílusod - ismerte el fanyalogva Hoskins.

- Az olvasóknak tetszik!

- Nem tetszene nekik, ha a szellemi szintjük... - vágott vissza Hoskins, de a mondat közepén hirtelen elhallgatott.

- Rajta, fejezd be! - förmedt rá Marmie. - Mondd csak ki! Mondd ki, hogy a szellemi szintjük nem haladja meg egy átlagos, tizenkét éves kölyökét! Mondd ki, és én idézni foglak

az ország összes sci-fi magazinjában!

- Uraim! - szólt rájuk Torgesson. - Uraim, kérem! Zavarják a kis Rollót!

Mindketten visszafordultak a folyamatosan kopogó írógép felé, és tovább olvastak: „a csillagokf orogtak hatalmas gömbivük mentén pedig sztalni földhözragadt érzékszervei makacsul állították, hogy aforgó hajó mozdulatlan.”

Az írógép kocsija bal felé lendült, hogy új sorba kezdjen. Marmie visszatartotta a lélegzetét. Ha lesz valahol változás, akkor itt lesz...

A majom kinyújtotta szőrös ujját, lenyomott egy billentyűt, és a papíron egy feketéllett.

- Csillag! - kurjantotta Hoskins.

- Csillag... - mormolta Marmie.

- Csillag? - kérdezte Torgesson.

Rollo tovább dolgozott, és még kilenc csillagot gépelt az első mellé.

- Ennyi volt, testvérem az Úrban! - jelentette ki elégedetten Hoskins, és magyarázni kezdte az értetlenül bámuló professzornak: - Marmie barátunknak az a szokása, hogy egy sor csillaggal jelzi a radikális jelenetváltást. És én pontosan egy radikális jelenetváltást akartam ennél a résznél.

Az írógép új bekezdésbe kezdett: „a hajó belsejében...”

- Kapcsolja ki, professzor úr! - nyögte Marmie.

- Szóval, Marmie, mikor kapom meg az átdolgozott változatot? - kérdezte Hoskins a két tenyerét összedörzsölve.

- Miféle átdolgozott változatot? - kérdezett vissza fagyosan a szerző.

- Te akartad, hogy megnézzük a majmóca változatát! Tessék, ott van! Ugyanaz, amit én javasoltam.

- Így igaz, ezért hoztalak ide - ismerte el Marmie. - Csakhogy a kis Rollo nem más, mint egy gép. Egy rideg, kegyetlen, logikusan működő gépezet.

- És?

- És a lényeg, hogy a jó írók nem gépek - jelentette ki határozottan Marmie. - Nem az agyukkal írnak, hanem a szívükkel. A szívükkel! - tette hozzá, és a nyomaték kedvéért az öklével megdöngette a mellkasát.

- Mit akarsz beadni nekem, Marmie? - hördült fel Hoskins. - Ha előadod itt nekem a „Szerzők szíve és lelke” című műsort, kénytelen leszek azon nyomban elhányni magam! Ez az egész maradjon csak a „pénzért bármit megírok” alapokon.

- Csak figyelj rám egy percig! - kérte eltökélten Marmie. - A kis Rollo kijavította Shakespeare-t. Erre te magad mutattál rá. A kis Rollo azt akarta, hogy a „fájdalmi serege” szerepeljen a műben, és a maga gépies nézőpontjából igaza volt. A „tenger fájdalma” az adott körülmények között képzavar. Gondolod, hogy ezt Shakespeare nem tudta? Csak éppen azt is tudta, hogy mikor kell megszegni a szabályokat! A kis Rollo egy gépezet, amely nem szegi meg a szabályokat, viszont egy jó író képes rá, és néha meg is kell tennie! A „tenger fájdalma” sokkal lenyűgözőbb, van benne lendület és erő. A pokolba a képzavarral!

- Mármost, amikor azt mondd nekem - folytatta felindultan -, hogy váltsak jelenetet, gépies szabályokat követsz a feszültség fenntartása érdekében, és a kis Rollo természetesen egyetért veled. De én tudom, hogy meg kell szegnem a szabályokat annak érdekében, hogy megőrizsem az általam kívánt befejezés roppant érzelmi töltését. Máskülönben egy olyan gépi terméket állítanék elő, amelyet akár egy számítógép is legyárthatna.

- Csakhogy... - kezdte Hoskins, de Marmie a szavába vágott:

- Gyerünk, szavazz a gépekre! És azzal azt is kimondod, hogy a kis Rollo ugyanolyan jó szerkesztő, mint amilyen te magad vagy!

Hoskins nyelt egyet, és kissé remegő hangon megszólalt:

- Rendben, Marmie, átveszem az írásodat úgy, ahogy van.

Nem, ne add ide, levélben küldd be! Most be kell ülnöm egy kocsnába, ha nem bánod.

Görcsös mozdulatokkal a fejére rángatta kalapját, és a kijárat felé lódult, mire Torgesson utána szólt:

- Kérem, Mr. Hoskins, senkinek ne beszéljen a kis Rollóról!

A válasz a bevagódó ajtón túlról érkezett:

- Bolondnak néz...?

Amikor Marmie biztosra vette, hogy a szerkesztő már messze jár, fellelkesülve dörzsölgette a kezét.

- Sűrű agy, az van idebent - jelentette ki elégedetten, és a mutatóujját olyan mélyen döfte a halántékába, amennyire csak bírta. - Rásóztam az írásomat, és meg kell mondjam, nagyon élveztem. Ez az üzlet, professzor úr, többet ért, mint az összes többi, amit eddig kötöttem. Sőt többet ért, mint az összes többi együttvéve!

- Azzal boldogan mosolyogva rárogyott a hozzá legközelebbi székre.

Torgesson a vállára emelte a kis Rollót, és nyájasan megkérdezte:

- Árulja el, kedves Marmaduke, mihez kezdett volna, ha a kis Rollo az ön változatát gépeli le?

Marmie mosolya hirtelen lehervadt, sőt gyászos kifejezés telepedett a vonásaira.

- Hát, pokolba az egészszel! - morogta bosszúsan. - Szentül hittem, hogy azt fogja legépelni!